

Satakunnan maakuntakaavan 2050 valmisteluvaiheen aineisto nähtävillä maankäyttö- ja rakennuslain (nyk. alueidenkäyttölain) 62 §:n sekä maankäyttö- ja rakennusasetuksen 30 §:n mukaisesti 4.11.-5.12.2024 välisen ajan.
Lausuntoaika 25.10.-20.12.2024.

LAUSUNTOJEN YHTEENVEDOT JA LAADITUT VASTINEET

5. Satakunnan maakuntakaavan 2050 alueidenkäyttösuunnitelma MRL:n sisältövaatimusten mukaisesti jaoteltuna: Virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys

Lausunnon antaja

Tiivistelmä lausunnosta

Valmisteltu vastine

93 Ulvilan kaupunki

93-1 Virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys

Maakuntakaavaluonnoksessa on säilytetty nykyisessä maakuntakaavassa Ulvilan kaupungin alueelle osoitetut virkistysalueet (V) pääsääntöisesti entisellään. Alueet ovat riittävät.

Lausunto merkitään tiedoksi.

Maakuntakaavaluonnoksessa on säilytetty nykyisessä maakuntakaavassa Ulvilan kaupungin alueelle osoitetut virkistysalueet (V) pääsääntöisesti entisellään. Alueet ovat riittävät.

Lausunto merkitään tiedoksi.

93-2

Ulvilan kaupungin tavoitteena on kehittää Kokemäenjoen jokirannan virkistyskäyttöä osana yhdyskuntarakennetta, jossa asuminen, palvelut, viheralueet ja arvokkaat kulttuuriympäristöt muodostavat yhdessä kaupunkilaisille elämyksiä tarjoavan ja elinympäristön viihtyisyyttä parantavan kokonaisuuden. Naparannan alue on tässä avainroolissa.

Satakunnan maakuntakaavan 2050 valmisteluvaiheen aineistossa Naparannan alue on osoitettu taajamatoimintojen alueeksi, jonka suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota muun muassa viher- ja virkistysverkon riittävyteen ja jatkuvuuteen sekä turvattava yleisten ranta-alueiden varaaminen maisemarakenteellisesti ja -kuvallisesti ja luontoarvoiltaan kestäville, korkeatasoisilta alueilta, osana alueen yhtenäistä viher- ja virkistysverkkoa. Lausunto merkitään tiedoksi.

99 Merikarvian kunta

99-1 Virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys

Merikarvian kunta toteaa, että aihealue on sen osalta kunnossa.

Lausunto merkitään tiedoksi.

120 Nakkilan kunta

120-1 Virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys

Nakkilan kunta toteaa, että tavoite on otettu huomioon. Virkistysteeman erillisraportti on positiivisella tavalla tavoitteellinen.

Lausunto merkitään tiedoksi.

141 Kokemäen kaupunki

141-1 Virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys

Ei lausuttavaa.

Lausunto merkitään tiedoksi.

Lausunnon antaja**Tiivistelmä lausunnosta****Valmisteltu vastine**

157 Kankaanpään kaupunki**157-1 Virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys**

Kankaanpään kaupunki katsoo, että matkailun ja virkistykseen kehittämisen yhteystarpeen tunnistaminen ja osoittaminen väleillä Lauhavuori-Hämeenkanne Geopark ja Kankaanpään keskusta-Hämeenkanne-Jämi on hyvä ja ohjaa virkistysalueiden ja matkailun kehittämistä Pohjois-Satakunnassa oikean suuntaisesti.

Lausunto merkitään tiedoksi.

157-2

Kankaanpään kaupunki toteaa, että Matkailun ja virkistykseen kehittämisen yhteystarvemerkintä välillä Ahlainen-Yyteri näyttää jatkuvan kaavakartalla kuitenkin Ahlaisilta Honkajoen Pappilankylälle ehkä kohti Pohjois-Satakunnan suo- ja metsäalueen matkailun ja virkistykseen kehittämisvyöhykettä (mv-1). Kankaanpään kaupunki ehdottaa, että yhteystarpeen merkintää kartalla tai merkinnän nimeä tarkennetaan niin, että siitä selviää minkä alueen kehitystä merkinnällä tarkalleen ottaen haetaan. On kuitenkin hyvä, että länsi rannikon yhteys kohti Satakunnan pohjoista matkailun ja virkistykseen vyöhykettä on näin kartassa osoitettu ja tunnistettu.

Ehdotukseen kiinnitetään huomiota kaavan jatkosuunnittelussa.

162 Siikaisten kunta**162-1 Virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys**

Siikaisten kunta toteaa, että maakuntakaavaluonnoksessa Siikaisten kunnan alueelle osoitetut virkistysalueet (V) ovat pääsääntöisesti entisellään. Alueet ovat riittävät.

Lausunto merkitään tiedoksi.

162-2

Siikaisten kunta pyytää lisäksi korjaamaan virheet selostuksen B -osan taulukoiden ja karttojen numeroinnissa Siikaisten kunnan osalta kohdissa Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY), Suojelualueet (S) sekä Maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö.

Jatkosuunnittelun yhteydessä selostuksen B-osan karttojen numeroinnit korjataan.

163 Loimaan kaupunki**163-1 Virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys**

Loimaan kunta toteaa, että Varsinais-Suomen Luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaavassa on osoitettu Alastaron suunnasta ohjeellinen ulkoilureitti (Mälläinen-Lauroinen), joka ei jatku Satakunnan puolella Vampulan suuntaan. Kyseisen reitin merkinnän jatkuvuus Loimijoen kulttuurimaisemassa olisi hyvä arvioida myös valmisteilla olevassa Satakunnan maakuntakaavassa.

Jatkosuunnittelussa selvitetään mahdollisuuksia huomioida lausunnossa mainittu ohjeellinen ulkoilureitti.

165 Metsähallitus**165-1 Virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys**

Metsähallitus huomauttaa, että maakunnan pohjoisosassa oleva matkailun ja virkistykseen kehittämisvyöhyke saattaa olla ristiriidassa sinne merkittyjen vaihekaavan tuulivoimaloiden alueiden ja selvitysalueiden kanssa, etenkin jos tuulivoima-alueet muuttavat maisemakuvaa voimakkaasti.

Suunnittelussa on pyritty kiinnittämään huomiota mm. matkailuun ja virkistykseen liittyviin vaikutuksiin. Suunnittelua jatketaan edelleen ottaen huomioon, että Pohjanmaan, Etelä-Pohjanmaan ja Pirkanmaan maakuntien rajan läheisyyteen on muodostumassa merkittäviä tuulivoimaloiden aluekeskittymiä. Vyöhykkeellä on myös erilaisten aineistojen perusteella mm. uhanalaisille lajeille tärkeitä elinympäristöjä, merkittäviä lintualueita (IBA, Finiba ja MAALI) ja useita luontomatkailun

169 Geologian tutkimuskeskus

169-1 Virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys

Geologian tutkimuskeskus toteaa, että maakunnan kansallispuistot sekä Lauhanvuori Hämeen kangas UNESCO Global Geopark, useat suuret järvet, kuten maakunnan eteläosassa oleva Pyhäjärvi sekä Säskylänharju-Virtaankangas reitistöineen tarjoavat erinomaiset maastot ulkoiluun ja virkistyskäyttöön.

173 MTK Satakunta ry

173-1 Virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys

MU-merkintään sekä matkailun ja virkistykseen kehittämisen yhteystarve ja ulkoilureitin yhteystarve kehittämissuosituksen sekä suunnittelumääräyksen tulee lisätä maininta, ettei merkintä rajoita maa- ja metsätalouden harjoittamista eikä rakennuslupien myöntämistä yksityismaille.

173-2

Esimerkiksi viherkäytäväverkostojen merkintä maakuntakaavaan on kyseenalaista. Toteutus aiheuttaa epäoikeudenmukaisuuden ja epätasapuolisuuden kokemuksia. Osa

vetovoimakohteita. Saadussa palautteessa (mielipiteet, lausunnot) on kiinnitetty huomiota mm. energiantuotannosta aiheutuviin ylilämpöolosuhteisiin ympäristövaikutuksiin ja esitetty tarve kiinnittää niihin huomiota maakuntakaavan jatkosuunnittelussa.

Toteutetaan yhteisneuvottelu ympäristöasioista vastaavan alueellisen ympäristöviranomaisen ja Metsähallituksen kanssa.

Lausunto merkitään tiedoksi.

Lausunnossa mainittujen merkintöjen alueilla on voimassa metsälaki. Rakentamisluvan sijoittamisen edellytyksistä määrätään rakentamislaisissa (751/2023), jonka mukaan asemakaava-alueen ulkopuolella rakentaminen ei saa aiheuttaa haittaa maakuntakaavassa annettujen määräysten toteuttamiselle. Lausunnossa mainitut merkinnät eivät sisällä rakentamisrajoitusta.

Suunnittelumääräyksen mukaan MU-merkinnällä osoitettujen alueiden suunnittelussa tulee erityistä huomiota kiinnittää alueen ulkoilumahdollisuuksien turvaamiseen sekä ulkoilua palvelevien reittien toteuttamismahdollisuuksiin.

Valmisteluvaiheen aineistossa on osoitettu valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät olemassa olevat tai kehitettävät ohjeelliset ulkoilureitit. Merkintään ei liity suunnittelumääräystä. Ohjeelliset ulkoilureitit ovat useita kymmeniä kilometrejä pitkiä yhtenäisiä reitistöjä ja niiden toteuttaminen maastossa edellyttää yksityiskohtaista suunnittelua ja vuorovaikutusta mm. maanomistajien kanssa.

Ulkoilureitin reittien yhteystarvemerkinällä on osoitettu merkittävien ulkoilureittien yhteystarpeet. Suunnittelumääräyksen mukaan maankäytön suunnittelulla on turvattava ulkoilureitin yhteystarpeen toteuttamismahdollisuus. Yhteystarvemerkinä on ohjeellinen ja informatiivinen. Se ei osoita reitin tarkkaa sijaintia maastossa, vaan maakunnallisen reittiverkoston tavoitteelliset osat. Niiden toteuttaminen maastossa edellyttää yksityiskohtaista suunnittelua ja vuorovaikutusta mm. maanomistajien kanssa.

Lausunto merkitään tiedoksi.

Ekologiset yhteystarvemerkinnot ovat kehittämisperiaatemerkinnot, joiden osoittaminen perustuu alueidenkäyttölain mukaisiin sisältövaatimuksiin (MRL 28 §)

Lausunnon antaja**Tiivistelmä lausunnosta**

merkinnöistä, kuten melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvien ympäristö- ja terveyshaittojen vähentämiseen tähtäävät merkinnät rajoittavat elinkeinotoimintaa. Elinkeinotoimintaa rajoitetaan toimintaluopien epäämisenä kaavamerkinnän vuoksi, vaikka toimintaa olisi mahdollista harjoittaa alueella lain, asetusten ja muiden säädösten mukaisesti. Huomionarvoista on, että Satakunnan maaseutualueelta löytyy erittäin paljon hiljaisia, tärinästä, melusta ja huonosta ilmanlaadusta vapaita alueita ilman kaavaohjaustakin. Kansallista turvallisuutta lisää kyky ymmärtää ja yhteensovittaa erilaisia lähtökohtia sekä oikeudenmukaisuuden kokemus.

Suomessa ekologinen verkosto toteutuu hyvin luontaisesti. Metsänomistajat hoitavat metsiään kestävästi ja talouskäytössä olevien metsienkin luontoarvot ovat tutkitusti korkeat. Tarve viheryhteyksien suunnittelulle onkin lähinnä taajama-alueilla.

174 MTK-metsänomistajat**174-3 Virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys**

MU-merkintään sekä matkailun ja virkistykseen kehittämisen yhteystarve ja ulkoilureitin yhteystarve kehittämissuosituksen sekä suunnittelumääräykseen tulee lisätä maininta, ettei merkintä rajoita maa- ja metsätalouden harjoittamista eikä rakennusluopien myöntämistä yksityismaille.

174-4

Esimerkiksi viherkäytäväverkostojen merkintä maakuntakaavaan on kyseenalaista. Toteutus aiheuttaa epäoikeudenmukaisuuden ja epätasapuolisuuden kokemuksia. Osa merkinnöistä, kuten melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvien

Valmisteltu vastine

koskien alueiden käytön ekologiseen kestävyystä ja luonnonarvojen vaalimista, valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin ja Satakunnan maakuntakaavan 2050 tavoitteisiin. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaan alueiden käytöllä huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta ja edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä. Lisäksi kyseisten tavoitteiden mukaan tulee huolehtia virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.

Satakunnan maakuntakaavan 2050 valmisteluvaiheen aineistossa osoitettujen ekologisten yhteystarpeiden määrittelyn perustana on Satakunnan viherrakenneselvitys 2021. Satakunnan viherrakenneselvityksessä on määritelty olemassa olevan luontotiedon pohjalta Satakunnan tärkeimmät luonnon ydinalueet sekä erilaisten paikkatietoaineistojen ja maastokäyntien pohjalta niiden ekologisia yhteyksiä.

Lausunto merkitään tiedoksi.

Lausunnossa mainittujen merkintöjen alueilla on voimassa metsälaki.

Rakentamisluvan sijoittamisen edellytyksistä määrätään rakentamislaisissa (751/2023), jonka mukaan asemakaava-alueen ulkopuolella rakentaminen ei saa aiheuttaa haittaa maakuntakaavassa annettujen määräysten toteuttamiselle. Lausunnossa mainitut merkinnät eivät sisällä rakentamisrajoitusta.

Suunnittelumääräyksen mukaan MU-merkinnällä osoitettujen alueiden suunnittelussa tulee erityistä huomiota kiinnittää alueen ulkoilumahdollisuuksien turvaamiseen sekä ulkoilua palvelevien reittien toteuttamismahdollisuuksiin.

Valmisteluvaiheen aineistossa on osoitettu valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät olemassa olevat tai kehitettävät ohjeelliset ulkoilureitit. Merkintään ei liity suunnittelumääräystä. Ohjeelliset ulkoilureitit ovat useita kymmeniä kilometrejä pitkiä yhtenäisiä reitistöjä ja niiden toteuttaminen maastossa edellyttää yksityiskohtaista suunnittelua ja vuorovaikutusta mm. maanomistajien kanssa.

Ulkoilureitin reittien yhteystarvemerkinällä on osoitettu merkittävien ulkoilureittien yhteystarpeet. Suunnittelumääräyksen mukaan maankäytön suunnittelulla on turvattava ulkoilureitin yhteystarpeen toteuttamismahdollisuus. Yhteystarvemerkinä on ohjeellinen ja informatiivinen. Se ei osoita reitin tarkkaa sijaintia maastossa, vaan maakunnallisen reittiverkoston tavoitteelliset osat. Niiden toteuttaminen maastossa edellyttää yksityiskohtaista suunnittelua ja vuorovaikutusta mm. maanomistajien kanssa.

Lausunto merkitään tiedoksi.

Ekologiset yhteystarvemerkinnot ovat kehittämisperiaatemerkintöjä, joiden osoittaminen perustuu alueidenkäyttölain mukaisiin sisältövaatimuksiin (MRL 28 §) koskien alueiden käytön ekologiseen kestävyystä ja luonnonarvojen vaalimista,

Lausunnon antaja**Tiivistelmä lausunnosta**

ympäristö- ja terveyshaittojen vähentämiseen tähtäävät merkinnät rajoittavat elinkeinotoimintaa. Elinkeinotoimintaa rajoitetaan toimintaluopien epäämisenä kaavamerkinnän vuoksi, vaikka toimintaa olisi mahdollista harjoittaa alueella lain, asetusten ja muiden säädösten mukaisesti. Huomionarvoista on, että Satakunnan maaseutualueelta löytyy erittäin paljon hiljaisia, tärinästä, melusta ja huonosta ilmanlaadusta vapaita alueita ilman kaavaohjaustakin. Kansallista turvallisuutta lisää kyky ymmärtää ja yhteensovittaa erilaisia lähtökohtia sekä oikeudenmukaisuuden kokemus.

Suomessa ekologinen verkosto toteutuu hyvin luontaisesti. Metsänomistajat hoitavat metsiään kestävästi ja talouskäytössä olevien metsienkin luontoarvot ovat tutkitusti korkeat. Tarve viheryhteyksien suunnittelulle onkin lähinnä taajama-alueilla.

181 2. logistiikkarykmentti**181-1 Virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys**

Hämeenkaan alueella olevien virkistysalueiden käyttöä rajoittaa jatkossakin Puolustusvoimien harjoitustoiminta ja sen aiheuttamat liikkumisrajoitukset. Kartassa Jämin alue on merkitty V3, mutta tekstissä mainitaan sen olevan V2.

Retkeilyreitistöt (mm. moottorikelkkareitit) EAH- ja EP-alueilla sekä ulkoilureittien yhteystarpeet näiden alueiden poikki tulee suunnitella minimiin, uusia ei tule tehdä/suunnitella ja olemassa olevia tulee mahdollisuuksien mukaan suunnitella muualle. Pohjankankaan länsipuolelle suunniteltu moottorikelkkareitin yhteystarve muodostaa riskin kelkkailijoiden harhau-tumisesta pysyvästi suljetulle ampuma-alueella, ja lisäksi on mahdollista, että alue laajenee ko. alueelle.

185 Harjavalta**185-1 Virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys**

Harjavallan kaupunki toteaa, että maakuntakaavaluonnoksessa Hiittenharjun virkistysalue (V) on osoitettu samoin kuin nykyisessä maakuntakaavassa. Alue on riittävä.

Valmisteltu vastine

valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin ja Satakunnan maakuntakaavan 2050 tavoitteisiin. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaan alueiden käytöllä huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta ja edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä. Lisäksi kyseisten tavoitteiden mukaan tulee huolehtia virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta. Satakunnan maakuntakaavan 2050 valmisteluvaiheen aineistossa osoitettujen ekologisten yhteystarpeiden määrittelyn perustana on Satakunnan viherrakenneselvitys 2021. Satakunnan viherrakenneselvityksessä on määritelty olemassa olevan luontotiedon pohjalta Satakunnan tärkeimmät luonnon ydinalueet sekä erilaisten paikkatietoaineistojen ja maastokäyntien pohjalta niiden ekologiaa yhteyksiä. Lausunto merkitään tiedoksi.

Valmisteluvaiheen aineistossa on osoitettu ylimaakunnallisesti merkittävien moottorikelkkareittien tavoitteelliset yhteystarpeet. Merkintä on ohjeellinen ja informatiivinen eikä osoita moottorikelkkareitin tarkkaa sijaintia maastossa. Moottorikelkkareitin tarkempi suunnittelu ja toteutus tapahtuu maakuntakaavaa yksityiskohtaisemmalla reittisuunnittelulla, jossa otetaan huomioon mm. erilaiset maankäyttötarpeet. Lausunto merkitään tiedoksi.

Lausunto merkitään tiedoksi.